

Umetnost kolaža – *Jelana Rokanović*

Vladavina ženskog principa

U konglomeratu ubrzanog globalizovanog društva, koje se šareni od slika privida, laži i maglovitih predstava, kolaž je možda najbolje sredstvo da se razni aspekti i problemi nekog novog sveta prikažu. Jer i taj svet je, baš kao i kolaž, jedan veliki miks uticaja, misli, emocija, mašte...

Okrenuta sferi mode i dizajna, toj lepšoj strani stvarnosti, **Jelena Rokanović** koristi kolaž kao sredstvo izražavanja, kojim se mnogo toga može reći.

Vizuelno privlačni, i tematski, i simbolički, i samo kao zanimljiv ukras u prostoru, (zavisno od toga kako ih doživljavamo), oni pričaju svoje priče, fragmentarno ilustrujući svet koji nas okružuje.

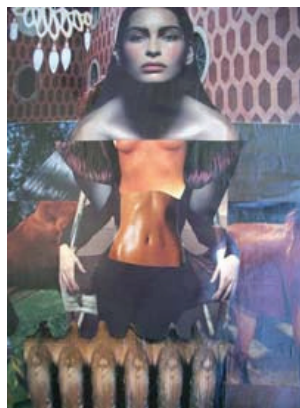
Iako sama tvrdi da ih ne koristi kao inspiraciju, snovi koje Jelena sanja, uvek u boji, slikoviti i živopisni, ipak, možda podsvesno, nalaze svoj put do prizora na ovim kolažima. Delići stvarnosti – fotografije iz časopisa, često vrlo komercijalnih, okrenutih erotici i reklami, tržištu i profitu, dakle veoma konkretnim ciljevima, ovako sjedinjeni ponekad deluju kao apstraktni delić sna, segment mašte, nadanja, prošlosti ...

A vreme će pokazati da li možda donekle zadiru i u budućnost.

Neki od kolaža mogu se posmatrati sa dve strane, kao karte. Na simboličkoj ravni, kada malo razmislite, nije li i sam život upravo to: jedna velika partija karata, dobra zabava, promenljiva sreća, nešto što se može posmatrati iz različitih uglova, nešto što nas stalno iznova zbunjuje svojim različitim licima, istovremeno usklađenim i raznorodnim, privlačnim i nesvakidašnjim, koja ostavljaju različite mogućnosti interpretacije i nikada do kraja ne otkrivaju istinu o sebi?

Moda, kao jedno od prepoznatljivih sredstava na ovim kolažima (isečci iz modnih časopisa, lepa ženska lica i razgolićena tela, detalji vezani za estetiku žene, kao i prostora u kome se ona nalazi), moćno je sredstvo obmane i jedna velika prodaja snova o savršenstvu kome se neprestano teži, ali koje se nikada zapravo ne dostiže. Jer njegovo sustizanje predstavljalo bi utopiju, odnosno neku vrstu kraja jedne avanture. To ne sprečava inicijatore trenda da nas konstantno ubeđuju u njegovu neophodnost, uvlačeći nas tako u vrtlog površnih, spoljašnjih promena, suštinski nebitnih, ali estetski dovoljno opojnih da nam zamagle vidik i navedu nas na potrošnju, čime ostvaruju svoj konačni cilj.

U ovom potrošačkom svetu, u kome je sve stavljeno na prodaju, i **odnos između muškarca i žene** počinje da se menja, poprima oblike jednostavne trampe, usled koje se, donekle, gube emocije. Kolaži Jelene Rokanović sadrže višeznačne simbole isprovocirane tim večitim neskladom u muško – ženskim odnosima (ali i njihovim velikim bogatstvom), te stvaraju osećaj da jedna karika uvek nedostaje i onemogućava nastanak toliko neophodne harmonije. Da li je i ona neka vrsta utopije? Da li nam se možda nikada neće pružiti prilika da je zaista osetimo? Ovi bogati kolaži kao da nagoveštavaju deo istine o tome da je muško – ženska harmonija možda jedan veliki san, koji nam se samo ponekad ukazuje kao prelepa mogućnost, koji na trenutak pokazuje kako bi život u toj harmoniji bio savršen i skladan, a zatim ponovo nestaje. Ona se, istina je, i u životu ukazuje samo povremeno, kao sa idejom da nas zagolica, ali bez namere da nas ikada ispuni do kraja.

U atmosferi ovih kolaža oseća se i jedna prijatna nedorečenost, kao neizbežan momenat u ljudskoj egzistenciji, koja uprkos svom bogatstvu ipak ostavlja mnoga pitanja otvorena. Da li to čoveku nije dato da otkrije baš sve tajne? Da li je to njegova kazna ili blagoslov? I onaj ko žudi za time da te tajne dodirne, možda bi trebalo da u tome nastoji samo do određene granice. Jer šta ako su velike tajne u stvari samo „mehur od sapunice“, koji nestaje u trenutku kada ga dotaknemo? Možda umesto toga treba uvideti lepotu misterije, zavoleti je i u njoj iskreno uživati.

A ovakvi prizori, posmatraču ostavljaju upravo tu mogućnost: da u njima uživa, da ih tumači na razne načine i tako u njih unese i dašak sopstvenog života.

Igor Vidović